

Rada Uczelni Akademii Sztuk Pięknych im Jana Matejki w Krakowie

Uchwała Rady Uczelni nr 5/2023
z dnia 27 lutego 2023 roku
w sprawie nadzwyczajnych potrzeb Biblioteki Głównej ASP w Krakowie

Działając na podstawie par. 34 (ust.1 pkt. 12) Statutu Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Rada Uczelni po szczegółowym zapoznaniu się z informacjami przedstawionymi przez Dyrektora Biblioteki Głównej ASP, dotyczącymi pilnych, nadzwyczajnych potrzeb Biblioteki, a także w wyniku przeprowadzonej przez członków Rady oceny obecnej sytuacji lokalowej, mając na względzie szczególną, ogólnouczelnianą rolę tej jednostki, wyraża pełne poparcie i pozytywnie opiniuje wnioski i starania Dyrektora Biblioteki Głównej ASP, zawarte w załączniku do niniejszej uchwały, zwracając się jednocześnie z uprzejmą prośbą do JM Rektora o:

1. zabezpieczenie środków finansowych w roku 2024 na zakup nowego zintegrowanego systemu bibliotecznego – informatycznego;
2. zapewnienie dodatkowych pomieszczeń magazynowych dla najstarszej części księgozbioru Biblioteki – w celu zapewnienia bieżącego gromadzenia nowych wydawnictw.

Uchwałę podjęło jednogłośnie pięcioro (z sześciorga obecnych) członków Rady Uczelni; w głosowaniu nie brał udziału członek Rady Uczelni – Dyrektor Biblioteki Głównej ASP.

W imieniu Rady – przewodniczący

prof. dr hab. Jacek Osiewalski

Uzasadnienie

wniosków w sprawie nadzwyczajnych potrzeb Biblioteki Głównej ASP przedstawione przez Dyrektora Biblioteki Głównej ASP

1. Konieczność zabezpieczenie środków finansowych w roku 2024 na zakup nowego zintegrowanego systemu bibliotecznego – informatycznego BG ASP w Krakowie

Obecnie działający w Bibliotece Głównej Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie (BG ASP) zintegrowany system biblioteczno-informacyjny – katalog elektroniczny (Virtua/VTLS), którego właścicielem była amerykańska firma Innovative, jest w fazie ostatecznego zamknięcia (produkt w kolejnych latach nie będzie rozwijany i aktualizowany).

BG ASP wraz z częścią krakowskich bibliotek należących do Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego (KZB – Akademia Sztuk Teatralnych, Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego, Akademia Wychowania Fizycznego, Uniwersytet Rolniczy, Biblioteka Naukowa PAU PAN, Biblioteka Polska w Paryżu) wspólnie użytkuje w/w system tworząc tzw. „Bazę Wspólną”, co ma ogromny wpływ na zmniejszenie kosztów użytkowania bazy.

Umowa dotycząca użytkowania systemu Virtua/VTLS (Innovative) dla wszystkich krakowskich bibliotek „Bazy Wspólnej”, tworzących wspólny katalog, wygasa 31 maja 2023 roku, czego skutkiem może być brak dostępu do systemu bibliotecznego- informatycznego. W wyniku negocjacji Firma Innovative, która jest właścicielem obecnego systemu BG ASP (Virtua/VTLS) zgodziła się na przedłużenie umowy na 1 rok (tj. do 31 maja 2024) – ale tylko pod kątem ochrony danych systemowych.

Każdy zintegrowany system biblioteczno-informacyjny działający w bibliotece gwarantuje Czytelnikowi bezpośredni dostęp do danych bibliograficznych różnego rodzaju wydawnictw, a przede wszystkim możliwość ich zamawiania. Brak systemu biblioteczno-informacyjnego w BG ASP spowodowałby paraliż ustawowych funkcji w bibliotece naukowej – takich jak: gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych.

W ostatnim czasie razem z Dyrektorami Bibliotek „Bazy Wspólnej” podjęto szereg rozmów z firmami oferującymi na rynku polskim profesjonalne systemy biblioteczno - informacyjne (m. in. BonaSoft Sp. z o. o., Sygnity Business Solutions, Aleph Polska, EBSCO Sp. z o. o.), które dotyczyły możliwości zakupu elektronicznej bazy w dwóch wariantach: wspólne użytkowanie (jak na dotychczasowych zasadach) lub użytkowanie indywidualne.

Większość Dyrektorów Bibliotek (Krakowski Zespół Biblioteczny) zdecydowało się na wybranie ścieżki indywidualnej – Rektorzy tych Uczelni podjęli decyzję o zakupie systemów biblioteczno-informacyjnego w roku 2023.

W związku z trudną sytuacją, zaistniałą z przyczyn niezależnych od Dyrektora Biblioteki Głównej, wnosi on o zabezpieczenie stosownych środków finansowych w przyszłorocznym budżecie (2024) Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie na zakup i wdrożenie systemu biblioteczno- informatycznego dla Biblioteki Głównej ASP w Krakowie.

Ponowna analiza cenowa i rozeznanie rynku dotyczącego systemów biblioteczno-informacyjnych działających w Polsce zostanie przeprowadzona w okresie jesiennym 2023 roku.

2. Konieczność zorganizowania dodatkowych pomieszczeń magazynowych dla najstarszej części księgozbioru Biblioteki Głównej ASP – w celu zapewnienia bieżącego gromadzenia nowych wydawnictw

Biblioteka Główna ASP w Krakowie (BGASP), znajdująca się w budynku przy ul. Smoleńsk 9, nie ma miejsca na nowe zbiory. Potrzebuje bardzo pilnie dodatkowej przestrzeni magazynowej, bez której nie będzie mogła prawidłowo funkcjonować. Dyrektor BG ASP przedstawia przyczyny, które złożyły się na tę trudną sytuację:

BGASP użytkuje pomieszczenia dawnej Biblioteki Muzeum Techniczno-Przemysłowego, zaprojektowane na początku XX wieku dla zbiorów o wielkości około 25 tys. jednostek.

Do czasu, kiedy ASP przejęła w roku 1952 budynek zlikwidowanego muzeum i zbiory jego biblioteki, ich wielkość wzrosła trzykrotnie. Już wówczas oznaczało to całkowite wypełnienie powierzchni i dotkliwy brak miejsca.

Z problemem tym BGASP borykała się przez ponad pół wieku. W tym okresie pozyskiwała co prawda różne pomieszczenia zastępcze, ale były to działania doraźne, nie rozwiązujące problemu, nie zapewniające bezpieczeństwa zbiorom ani odpowiednich warunków do pracy ludziom.

Zasadnicza, przełomowa zmiana na lepsze nastąpiła w latach 2005-2011:

- w wyniku uchwały Senatu z dn. 24 maja 2005 BGASP otrzymała pomieszczenia o powierzchni ok. 270 m kw. na III piętrze budynku przy ul. Smoleńsk 9, zwolnione przez Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki,
- w latach 2010-2011 przeprowadzono generalny remont i adaptację nowej powierzchni, zgodnie z opracowanym projektem funkcjonalno-użytkowym,
- powstała nowa, dobrze zorganizowana całość na piętrach II i III, połączona windą towarową, pozwalająca zachować zabytkowy wystrój historycznych pomieszczeń na II piętrze oraz zaplanować nowoczesne magazyny dla zbiorów i pracownie dla bibliotekarzy na piętrze III,
- ponieważ jednak równocześnie zobowiązano Bibliotekę do oddania dwóch pomieszczeń na I piętrze Wydziałowi Form Przemysłowych (50 m kw.) i kolejnych dwóch na parterze Wydziałowi Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki (50 m kw.), faktyczna wielkość nowej powierzchni BGASP wyniosła nie 270 m kw., a tylko 170 m kw.,
- spowodowało to konieczność dokonania selekcji zbiorów (wyłączono kilka tysięcy tomów), aby zagwarantować miejsce dla nowych książek, według planu na około 10 lat.

Gwałtowne pogorszenie sytuacji nastąpiło w wyniku uchwały Senatu z dn. 25 czerwca 2013 o likwidacji Biblioteki Wydziałowej Malarstwa i Rzeźby na pl. Matejki, w której zgromadzone były ok. 15-tysięczne zbiory i wypożyczalnia studencka. Na mocy tej uchwały:

- 5 tys. książek i czasopism nowszych pozostawiono na pl. Matejki do użytkowania przez znajdujące się tam katedry i pracownie,
- 10 tys. przewieziono do BG ASP (cenny historyczny zasób Szkoły Sztuk Pięknych).

Wypożyczalnię studencką zorganizowaliśmy w magazynie czasopism obok czytelnicy na II piętrze, a znajdujące się tam zbiory rozmieszczono w pracowniach dla bibliotekarzy. W ten sposób całe wolne miejsce przeznaczone na nowe zbiory zostało zapełnione. Od ponad dwóch lat, aby ustawić nowe książki na półkach, zdejmowane są z nich starsze czasopisma i

pakowane do pudeł, co niezwykle utrudnia ich udostępnianie. Nie można zresztą dłużej w ten sposób działać także i dlatego, że nie wolno już zwiększać obciążenia stropów. Mają one małą wytrzymałość: część frontowa pomieszczeń na II i III piętrze zaledwie 300 kg/m kw., część od podwórza 600 kg/m kw. Obecny układ regałów i skrzyń na zbiory graficzne zaplanowany został ściśle według wskazań konstruktora. Powiększanie zbiorów odbywa się w sposób starannie zaplanowany, roczny przyrost to około 15 m bieżących półek dla księgozbioru oraz 4-5 szuflad na zbiory graficzne.

Dalszy brak dodatkowej powierzchni magazynowej może sparaliżować działalność Biblioteki. BGASP potrzebuje pomieszczeń o wielkości 100 – 150 m kw. (czyli powierzchni, którą zmuszona była oddać po przyznaniu przestrzeni na III piętrze), zlokalizowanych możliwie jak najbliżej obecnej lokalizacji, posiadających odpowiednie zabezpieczenia.

Przedstawiając raport o sytuacji lokalowej Biblioteki Głównej ASP, Dyrektor zwraca się z prośbą o pomoc w tej bardzo ważnej sprawie.